

Jak obiecałem wrzucam pracę konkursową wyróżnioną II nagrodą w konkursie na opracowanie koncepcji Zagłębiowskiego Parku Linearnego. Z góry dziękuję pracowni 44STO za udostępnienie bardzo ciekawej pracy. Z ważnych informacji, które udało mi się uzyskać to to, że finalnie na konkurs wpłynęło 11 prac (spodziewałem się ciut więcej ale jak wspomniałem termin opracowania konkursu był zabójczy). Poniżej prezentacja:

Główne założenia:

- Park linearny to trasy turystyczne
- Synergia środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i infrastruktury turystycznej
- Park dla turystów dla mieszkańców
- Park na cały weekend lub na krótki spacer

O idei parku...

Zagłębiowski park linearny powstanie dzięki synergicznemu połączeniu walorów przyrodniczych, kulturowych i infrastruktury turystycznej. Powstanie na bazie tras turystycznych, które prowadzone będą w sposób umożliwiający zmieniające sposób postrzegania zagłębia.

O parku...

Park linearny nie jest typowym parkiem, opiera się na wielokilometrowych trasach i pętlach turystycznych. Zagłębiowski Park Linearny ma trzy początki i jeden koniec, co przy odpowiednim kształtowaniu przestrzeni pozwoli na uzyskanie pętli i w efekcie uzyskanie funkcji parku okrężnego.

Zaplanowana przez nas struktura Parku opiera się na punktach węzłowych i przystankowych połączonych siecią tras turystycznych.

Główną formą jest turystyka rowerowa i piesza, uzupełniana przez turystykę kajakową i konną.

Przez długie kilometry Park Linearny może być tylko trasą oznakowaną słupkami informacyjnymi.

Projektując Park Linearny stawialiśmy sobie pytania:

- jak przyciągnąć do niego ludzi?
- co zrobić żeby był atrakcyjny?
- jak pogodzić funkcje przyrodnicze i turystyczne?

co zrobić żeby zmienić stereotypowe postrzeganie Zagłębia?

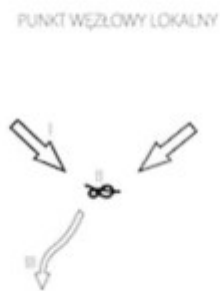
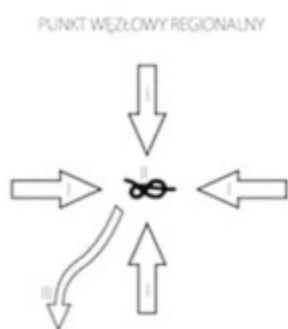

O turystyce...

czyli jak przyciągnąć ludzi do Parku?

Zorganizować punkty węzłowe.

RUCH TURYSTYCZNY

Punkty węzłowe regionalne

Punkty węzłowe mają za zadanie przyciągnąć użytkowników na teren Parku Linearnego z całego regionu. Wessać turystów z pobliskich znanych i uczęszczanych szlaków Orlich Gniazd czy Pustyni Błędowskiej. Przyciągnąć mieszkańców konurbacji śląskiej.

Do punktu węzłowego turyści przyjadą na cały dzień, a w przyszłości może nawet i na weekend.

Punkty węzłowe przyciągną użytkowników, ponieważ:

- mają tradycje turystyczne
- na ich terenie znajdują się atrakcje kulturowe o ponadregionalnym znaczeniu,
- wokół nich znajdują się duże kompleksy leśny lub tereny zieleni urządzonej, odpowiednie do odpoczynku i rekreacji
- łatwo do nich dojechać

Zaplanowano, że turyści, którzy przyjadą do danego punktu węzłowego, dla jego właściwych walorów, otrzymają na miejscu doskonałą infrastrukturę turystyczną.

Będzie tam na nich czekała:

- informacja turystyczna,
- większe i mniejsze lokale gastronomiczne na każdą kieszeń i podniebienie,
- oferta edukacyjna i rozrywkowa
- miejsca wypoczynku dla dorosłych i place zabaw dla dzieci
- wypożyczalnie sprzętu turystycznego
- parkingi
- baza noclegowa

Te wszystkie atrakcje będą magnesem przyciągającym coraz więcej turystów do punktów węzłowych. W dużej mierze od organizacji takiego punktu zależy sukces parku.

Punkt węzłowy powinien umożliwić zaparkowanie samochodu, wypożyczenie sprzętu

turystycznego, posilenie się przed drogą i czytelną informację ukierunkowującą użytkowników na trasy Parku Linearnego.

Ukierunkowanie ruchu turystycznego na trasy Parku Linearnego:

- dobre oznakowanie tras turystycznych
- trasy turystyczne o różnym stopniu trudności
- trasy turystyczne o różnej długości
- trasy turystyczne dla różnych grup ludzi
- trasy turystyczne dla różnych sposobów przemieszczania się

Po analizie czynników przyrodniczych, kulturowych i infrastrukturalnych ustalono, które z miejscowości mogą zostać zamienione w ponadregionalne punkty węzłowe. Wymagania wejściowe stawiane punktom węzłowym spełniają Sławków, Siewierz i Będzin. W miejscach tych są odpowiednie walory kulturowe i przyrodnicze oraz są to miejscowości dobrze skomunikowane, dające szanse przyciągnięcia jak największej liczby użytkowników.

Rozwój punktów węzłowych związany będzie ze zwiększającym się ruchem turystycznym, skupiać się będzie wokół projektowanych centrów i promieniował będzie na najbliższe okolicę, pobudzając powstawanie nowych punktów usługowych związanych z turystyką.

W przyszłości warto próbować wykreować nowe punkty węzłowe. Jako przykład wart sprawdzenia wytypowano cementownię Grodziec. Gdyby udało się, wykorzystując jej walory i industrialny charakter, przekształcić ją w ekskluzywne centrum turystyczne, cementownia

Grodziec mogłaby stać się nowym punktem węzłowym linearnego parku.

Punkty węzłowe lokalne

Park linearny dedykowany jest również użytkownikom z jego najbliższego sąsiedztwa. Chcielibyśmy, żeby trasy parku linearnego służyły do popołudniowych wycieczek, do nauki jazdy lub do dojazdów do szkół. Tereny zieleni leżące wzdłuż tras parku zostaną wykorzystane jako parki sąsiedzkie. W zależności od uwarunkowań służyć będą jako lokalne centra rekreacji i sportu, ośrodki kulturalne lub edukacyjne.

Punkty węzłowe lokalne przyciągną użytkowników z sąsiedztwa. Korzystać się z nich będzie głównie popołudniami. Będą świetnymi punktami organizacji i orientacji. Można się będzie przy nich umówić na popołudniowy spacer lub wycieczkę.

Wokół punktów węzłowych lokalnych zaczną powstawać nowe usługi gastronomiczne i około turystyczne. Wypożyczalnie sprzętu sportowego. Być może organizować się zaczną sąsiedzkie kluby sportowe czy grupy artystyczne.

Punkty przystankowe

Na trasach przewidziano punkty przystankowe. Punkty te zostaną zorganizowane w sposób uporządkowujący ruch turystyczny. Lokalizowane będą w miejscach szczególnych, umożliwiając podkreślenie ich walorów.

Punkty odpoczynkowe - altany, ławki krajobrazowe - lokalizowane w miejscach o walorach wypoczynkowych, rozstawione w miarę regularnie, pozwalając zaplanować odpoczynek.

Punkty widokowe - podkreślone odpowiednim ustawianiem małej architektury, tarasami widokowymi, lunetami - punkty lokalizowane w miejscach o wysokich walorach widokowych,

odkrywające dalekie widoki, pozwalające delektować się krajobrazem naturalnym lub industrialnym. Punkty widokowe mają szczególne znaczenie przy kształtowaniu zmian w postrzeganiu Zagłębia. Próba wskazania bogactwa zróżnicowanych krajobrazów zagłębia, pozwoli w dłuższej perspektywie czasu zmienić stereotypowe myślenie o tym regionie.

Trasy i pętle turystyczne

Organizacja ruchu turystycznego opierać się będzie na trasach rowerowych, pieszych, konnych i kajakowych. Główne trasy parku zaczynają się w Sławkowie, Siewierzu i Rozkówce, a kończą lub łączą w Trójkącie Trzech Cesarzy.

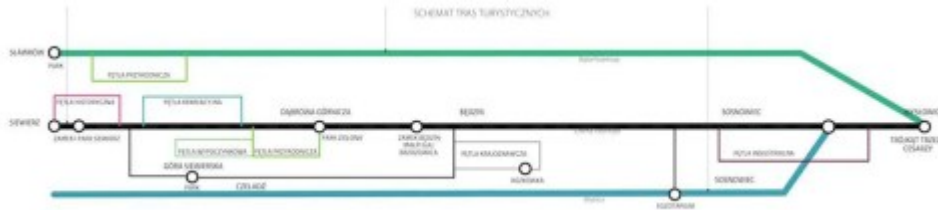
Weekendowy turysta może skorzystać z każdej trasy z osobna. Może spłynąć wypożyczonym na starcie kajaku i na dole wymienić go na rower, którym wróci do punktu wyjścia. Na własnym rowerze turysta może przejechać cały park wokół.

Mieszkaniec może wybrać jedną z krótszych pętli.

Układ parku linearnego pozwala na stworzenie systemu tras:

- dla różnych środków lokomocji (rower, kajak, koń, nogi)
- różnej długości (weekendowe, całodzienne, kilkugodzinne, godzinne)
- różnej trudności (dla dzieci, dla dorosłych, dla niepełnosprawnych, dla wyczynowców)
- różnej tematyce (przyrodnicze, historyczne, industrialne)
- różnym charakterze (krajobrazowe, leśne, miejskie)

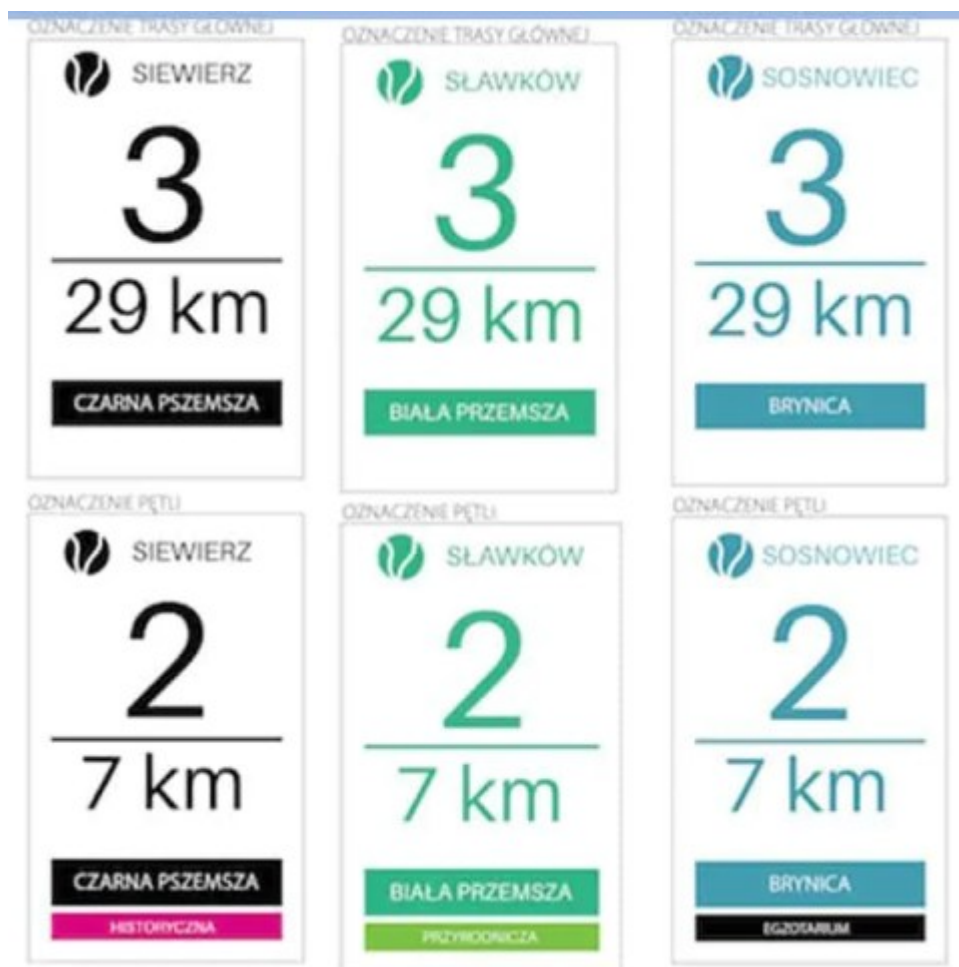
O systemie informacji i identyfikacji przestrzennej...

Wprowadzono system informacji przestrzennej oparty na tablicach informacyjnych oraz tabliczkach kierunkowych.

Tabliczki kierunkowe ustawione wzdłuż tras powinny przekazywać podstawowe informacje tj.:

- znajdujemy się na trasach Parku Linearnego
- znajdujemy się na terenie danej gminy
- znajdujemy się na trasie wzdłuż danej rzeki/na pętli odchodzącej od danej trasy
- trasa ma daną długość
- jesteśmy na jej danym kilometrze

Tablice informacyjne są ustawiane są w miejscach charakterystycznych, wymagających opisu. Ze względu na treść podzielone są na przyrodnicze, historyczne i turystyczne.

O przyrodzie

Struktury ekologiczne i funkcje przyrodnicze.

Od północy, w okolicach Siewierza, Park Linearny bezpośrednio sąsiaduje z kompleksami Lasów Stobrawsko - Lublinieckich oraz Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Lasy te są ważnym elementem korytarza ekologicznego o randze krajowej, łączącego doliny Odry i Wisły.

Wyżej wymienione kompleksy leśne, o randze biocentrów regionalnych, charakteryzują się wysokim stopniem bioróżnorodności i powinny zostać połączone z terenami Parku Linearnego, w sposób umożliwiający przepływ materii i zasilanie przyrodnicze.

Na obszarze opracowania głównymi połączeniami przyrodniczymi (korytarzami ekologicznymi o randze lokalnej) będą rzeki wraz z terenami do nich przyległymi. Dzięki lokalnym korytarzom ekologicznym, opartym na sieci rzek, możliwe jest połączenie pomiędzy biocentrami, a miejskimi terenami zieleni. W znaczący sposób pozwala to na podniesienie poziomu bioróżnorodności na terenach zieleni podłączonych do takiej sieci. Korzyści z takich połączeń są, w długoletniej perspektywie, ogromne. Kształtowanie, na obszarach zabudowanych, systemu terenów zieleni połączonych między sobą oraz z otaczającymi rezerwuarami przyrodniczymi, pozwala na przepływ materii, zasilanie przyrodnicze, czyli obrazowo mówiąc, pozwala wymienić szczury i gołębie zamieszkujące centra miast na wiewiórki i sikorki.

Planując polepszenie warunków przyrodniczych obszaru wprowadzić należy działania mające na celu wytworzenie się struktury o randze wyspy ekologicznej w centrum Parku Linearnego, wykorzystując do tego teren o wysokich walorach przyrodniczych znajdujące się wokół Pogorii.

Rzeki.

Teren parku linearnego to trzy, zlewające się na końcu w jedną, rzeki. Rzeki te mają różny charakter (uregulowany i naturalny) oraz stopień zanieczyszczenia.

Świadome kształtowanie tych rzek jest kluczowe dla sukcesu parku linearnego.

Należy podjąć działania zmierzające do rewitalizacji lub, jeśli to możliwe, renaturyzacji rzek skanalizowanych oraz działania mające na celu turystyczne udostępnienie fragmentów dzikich.

O ile renaturyzacja Czarnej Przemszy czy Brynicy wydaje się mało prawdopodobna, należy rozważyć działania rewitalizujące tj.:

- rozszerzenie obwałowań,
- umacnianie brzegów materiałami naturalnymi,
- budowę urządzeń umożliwiających wędrówkę organizmów wodnych wzdłuż rzek
- odtworzenie wysp, zatok, cypli.

Po osiągnięciu odpowiedniej czystości wody można rozważyć wykorzystanie rozwiązań tj. parki zalewowe, czyli miejsca na co dzień służące rekreacji, które przyjmują nadmiar wód w trakcie powodzi.

Próba renaturyzacji lub rewitalizacji rzek musi iść w parze z działaniami mającymi na celu podniesienie retencji wód opadowych na terenach zabudowanych. Systematyczne kształtowanie nowej zabudowy w sposób zwiększający retencję (powierzchnia biologicznie czynna, bioswale, system miejskich zbiorników wodnych) pozwoli na ograniczenie uderzeń fal burzowych i ułatwi rewitalizację rzek.

O parkach punktowych na trasie parku linearnego...

Istniejące parki oraz nowe tereny zieleni projektowane w ramach projektu Parku Linearnego naniesione zostały na osie tras turystycznych. W zależności od walorów danego terenu parki te stają się punktami węzłowymi lub przystankowymi w strukturze Parku Linearnego.

We wszystkich projektowanych parkach nadrzędną funkcją jest obsługa użytkownika lokalnego.

Istniejące parki przeprojektowano, z zachowaniem indywidualnego charakteru i poszanowaniem dziedzictwa historycznego, poprzez nadanie współczesnych funkcji.

Z konsultacji społecznych i wytycznych konkursowych wynikała potrzeba organizacji miejsc charakterystycznych, miejsc spotkań. W procesie projektowym znaleziona została zasada projektowania wybranych parków poprzez tworzenie Centrów Edukacji Ekologicznych, co uzasadnione jest zarówno oczekiwaniami użytkowników jak i charakterem Parku Linearnego. W każdym obiekcie, w którym powstaje CEE, powstaje możliwość poszerzenia

go o działalność dodatkową uzależnioną od potrzeb. I tak dokładając do CEE małą gastronomię, wypożyczalnie sprzętu sportowego lub toalety zaspakajamy potrzeby użytkowników oraz umożliwiamy w sposób zorganizowany aktywizację usług komercyjnych.

ADDYTYWNOŚĆ FUNKCJI CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Autorzy pracy: Ewa Twardoch, Marta Gocek, Agata Twardoch oraz Magdalena Rugor, Wojciech Zientek.

Konsultacje: Michał Stangel

Nie wiem jak wam ale mnie również podoba się ta praca, podobnie jak ta, która zajęła I

miejsce. Uważam, że np. pomysł na Rozkówkę jest dużo lepszy niż w zwycięskiej pracy. Rozwiązanie dla Małpiego Gaju i Brzozowicy bardziej jednak podoba mi się z zwycięskiej pracy. Jak to mówią dla każdego coś dobrego. Osobiście nasuwa mi się refleksja, że konkurs powinien być II etapowy, jury powinno wybrać 3 najlepsze prace spełniające warunki konkursowe, a ostatecznie poszczególne rozwiązania powinno poddać się do głosowania mieszkańcom. W końcu to oni są głównymi beneficjentami tego projektu. Wiem zaraz ktoś powie, że brakowało by spójności jako całości. Może niekoniecznie...byłby to ciekawy eksperyment gdyby okazało się, że projektuje kilka zespołów poszczególne fragmenty parku, co wiązałoby się z wypracowaniem jeszcze ciekawszych pomysłów. Cóż konkurs przeprowadzono w ramach środków z unii i takich rozwiązań nie przewidziano.

[Jeśli brałeś udział w tym konkursie napisz do nas. Chętnie zaprezentujemy Twoją pracę.](#)

wyświetleń: 688

Share this:

WhatsApp

Print